

استثنائاتی که توسط ستاد مبارزه با مواد مخدر از حضرات مراجع عالیقدر

و علمای اعلام صورت پذیرفته است:

همان طوری که ذکر شد استثنائاتی از طرف ستاد مبارزه با مواد مخدر برای حضرات مراجع و علما ارسال شده که تعدادی از جوابیه ها تقدیم می گردد.

قبل از هر چیز، ذکر چند نکته ضروری است:

۱- برای اینکه جوابیه ها قابل تعمیم در تمامی کشورها باشد در مقدمه استفتاءات تقاضا شده که جوابها بر اساس احکام اولیه تقریر شود و از ابتدای آنها بر مقررات جمهوری اسلامی دوری گردد. جهت اطلاع، متن مقدمه را می آوریم:

«با عرض سلام و تحیت و آرزوی طول عمر، خواهشمند است نظر مبارکشان را درباره سؤالات ذیل بدون در نظر گرفتن شرایط کنونی کشور و مقررات دولت اسلامی بیان فرمایید به طوری که قابل طرح در سایر بلاد اسلامی نیز باشد و بتوان آنها را به عنوان حکم واقعی اسلامی نسبت به مواد مخدر و ... (به عنوان موادی که مضر به فرد و جامعه است و باعث اختلال در عقل و حواس می شود) ارائه نمود.»

۲- به استثناء سه نفر اول، ترتیب جوابیه ها به ترتیب اسامی آن حضرات (بر اساس حروف الفبا) می باشد.

سؤال ۱: استعمال مواد مخدر از قبیل بنگ، حشیش، تریاک، هروئین، مرفین، ماری جوانا و ... به صورتهای گوناگون (خوردن، آشامیدن، دود کردن، تزریق، شیاف) چه حکمی دارد؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

استعمال به نحو مذکور اضرار به نفس است و حرام می باشد.

استعمال بنحوی مذکور اضرار بنفس است و حرام می باشد

آقای سید علی خامنه‌ای :

هر نحو استعمال هرگونه مواد مخدر و استفاده از آن به ملاحظه مضرات معنوی بهای فردی و اجتماعی که بر آن مترتب است شرعاً حرام است مگر در موارد استثنائی. **طرح خواستعمال هرگونه مواد مخدر و استفاده از آن بلاصط**

مضرات معنوی بهای فردی و اجتماعی که بر آن مترتب است شرعاً حرام است

مگر در موارد استثنائی

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

با فرض عدم اعتیاد حرام است.

با فرض عدم اعتیاد حرام است در الی العالم

آقای میرزا هاشم آملی (ره) :

اعتیاد به مواد مخدر حرام است و بر مسلمانان واجب است که از این مواد

خامنه‌ای سوز دوری نمایند.

اعتیاد به مواد مخدر حرام است و بر مسلمانان

واجب است که از این مواد خامنه‌ای سوز دوری نمایند.

محققان

آقای احمد آذری قمی :

صورت‌های گوناگون بدلیل ضرر قطعی به سلامت استعمال کننده و اسکار
و مست کنندگی قطعی بعضی از آنها و مفسده اجتماعی آنها در صورت اعتیاد

حرام است. صورت‌های گوناگون بدلیل ضرر قطعی به سلامت استعمال کننده و اسکار و مست کنندگی
بعضی از آنها و مفسده اجتماعی آنها در صورت اعتیاد حرام است. آیت‌الله العظمی

آقای میرزا جواد تبریزی :

اعتیاد به مواد مخدره مزبوره که نوعاً آفت اجتماعی دارند جایز نیست.
اعتیاد براد مخدره مزبوره که نوعاً آفت اجتماعی در رو جایز نیست از انام

آقای سید کاظم حائری :

بهر صورت که باشد حرام است.

لهر صورت که باشد حرام است.

سید کاظم حائری

آقای حسین راسنی کاشانی :

هر و نین و هر چیزی که مست کننده باشد حرام است و فرقی بین صور
مختلفه استعمال آن نیست.

هر و نین و هر چیزی که مست کننده باشد حرام است

و فرقی بین صور مختلفه استعمال آن نیست

آقای جعفر سبحانی :

استعمال این مواد در غیر صورت ضرورت و انحصار درمان حرام است.

استعمال این مواد در غیر صورت ضرورت و انحصار درمان حرام است

آقای سید حسین شمس :

این قبیل امور که موجب فساد افراد جامعه خصوصاً قشر جوان می شود که فساد آنها باعث تباهی فعلی جامعه و آینده آن است به هر نحو که باشد بدون هیچ تردید حرام است. این قید امر در مورد فساد افراد جامعه خصوصاً قشر جوان

می شود که فساد آنها باعث تباهی فعلی جامعه و آینده آن است بهر نحو

که باشد بدون هیچ تردید حرام است

سید حسین شمس

آقای یوسف صانعی :

استعمال آنها بهر قسم ، حرام لکن آنچه مسکر آور است مانند بنگ به عنوان مسکر ، حرام و غیر آن بعنوان چیزیکه نزد عرف و عقلاء ، ضرر زننده و مضر محسوب می شود حرام می باشد.

استعمال آنها بهر قسم حرام لکن آنچه مسکر آور است مانند بنگ بعنوان مسکر حرام و غیر آن بعنوان چیزیکه نزد عرف و عقلاء ضرر زننده و مضر محسوب می شود حرام می باشد

آقای سید محمد علی علوی گرگانی :

آنچه مسلم است در جوامع بشری و مورد تصدیق عقلاء می باشد آنستکه هر چیزی دارای نفع معنی به نباشد بلکه چه بسا مستلزم ضرر و زیان قابل توجه

باشد انجامش قبیح و حرام باشد و نامبرده شدگان فوق از نظر استعمال در این مقوله است.

این رسم است به جراح بشری و در بعضی مملکتها بشا هستند بر چیزی و لما نفع مقنی و پشه که
چوب مستقیم ضرر ندارد بلکه به شتر قبیح و حرام پشه و آبش پنهان فرق از نظر استعمال در این
مقوله است

آقای محمد فاضل لنکرانی :

عاجز است

جایز نیست.

آقای ناصر مکارم شیرازی :

به هر صورت حرام است.

به هر صورت حرام است لا

آقای محمد هادی معرفت :

استعمال مواد مخدر یااد شده با فرض به تباهی کشانده شدن - چنانچه
تجربه نشان داده است - شرعاً حرام و با اهداف شریعت اسلامی که از آحاد ملت،
افرادی با شور و حرکت، و امتی با نشاط می سازد کاملاً منافات دارد.

استعمال مواد مخدر یااد شده با فرض به تباهی کشانده شدن - چنانچه
تجربه نشان داده است - شرعاً حرام و با اهداف شریعت اسلامی که از آحاد ملت،
افرادی با شور و حرکت، و امتی با نشاط می سازد کاملاً منافات دارد.

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

حرام است و جایز نیست.

وام است و جایز نیست

آقای حسین مظاهری :

حرام است .

حرام است

■ سؤال ۲ : آیا مصرف مواد مخدر در معالجات و درمان دردها، مطلقاً اشکال ندارد و یا فقط در صورت انحصار درمان به آنها؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

در فرض ضرورت و انحصار علاج به آن ، حکم سایر ضرورت‌های دیگر را دارد .

در فرض ضرورت و انحصار علاج بآن
حکم سایر ضرورت‌ها را دیگر ندارد

آقای سید علی خامنه‌ای :

اگر به تجویز پزشک معالج متخصص آمین باشد مانع ندارد .

اگر به تجویز پزشک معالج متخصص آمین باشد مانع ندارد

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

در صورتیکه دوائی منحصر باشد جهت معالجه در صورت ضرورت اشکال ندارد .
در صورتیکه دوائی منحصر باشد جهت معالجه در صورت

ضرورت اشکال ندارد در العالم ۱۴۱۳ / ۱۴۱۴

آقای میرزا هاشم آملی (ره):

استفاده در درمان مانع ندارد مگر آنکه منتهی به اعتیاد شود که در این صورت باید درمان، منحصر به مصرف مواد مخدر باشد.

استفاده در درمان مانع ندارد مگر آنکه

منتهی به اعتیاد شود که در این صورت

باید درمان منحصر به مصرف مواد مخدر باشد

بصورت آملی

آقای احمد آذری قمی:

احتیاط آنست که به صورت انحصار اکتفاء شود، چه مظنه اعتیاد و قطعی بودن مسکریّت بعضی از آنها است.

احتیاط آنست که نه صورت انحصار اکتفاء شود چه مظنه اعتیاد

و قطعی بودن مسکریّت بعضی از آنها است
حوزه (عهد آذری قمی)
۱۳۶۱/۷

آقای میرزا جواد تبریزی:

مواد مزبوره که داخل عنوان مسکر نیستند مصرف آنها در صورت انحصار درمان و نیز در صورت عدم موجب اعتیاد، مانعی ندارد.

مواد مزبوره که داخل عنوان مسکر نیستند مصرف آنها

در صورت انحصار درمان و نیز در صورت

عدم موجب اعتیاد منعی ندارد و لازم

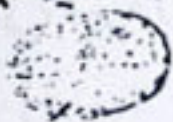
آقای سید کاظم حائری :

در صورت انحصار جایز است.

در صورت انحصار

جایز است .

۷۱/۷/۱۹

آقای حسین راستی کاشانی :

معالجه با مواد مخدر در صورت انحصار درمان و یا حرجی بودن تحصیل

غیر آن ، اشکال ندارد .

معالجه با مواد مخدر در صورت انحصار درمان و یا حرجی بودن

تحصیل غیر آن اشکال ندارد

آقای جعفر سبحانی :

فقط در صورت انحصار درمان به مواد ، معالجه جایز است .

فقط در صورت انحصار درمان به این مواد جایز است

آقای سید حسین شمس :

در صورت انحصار بطوری که عدم معالجه موجب تلف شدن و یا غیر قابل

تحمل بودن مرض و درد (شود) اشکالی ندارد و جایز است .

در صورت انحصار بطوری که عدم معالجه موجب تلف شدن و یا غیر قابل

تحمل بودن مرض و درد اشکالی ندارد و جایز است

آقای یوسف صانعی :

آنچه حرمتش از راه اسکار است در مان بان ، مختص بحالت انحصار
واضطرار می باشد و غیر آن مطلقا.

آنچه حرمتش از راه اسکار است در مان بان مختص بحالت

انحصار و اضطرار میباشد و غیر آن بطریق
۷۷، ۷۸، ۷۹، ۸۰، ۸۱، ۸۲، ۸۳، ۸۴، ۸۵، ۸۶، ۸۷، ۸۸، ۸۹، ۹۰، ۹۱، ۹۲، ۹۳، ۹۴، ۹۵، ۹۶، ۹۷، ۹۸، ۹۹، ۱۰۰

آقای علوی گرگانی :

البته با توجه به مطالب فوق می بایست جواز استعمال در صورت ضرورت
واضطرار باشد با ملاحظه اهم و مهم اگر مورد امر متعددی باشد.

بسته بارتبه بمطابق قریب جواز استعمال در صورت ضرورت

واضطرار است با ملاحظه اهم و مهم اگر مورد امر متعددی باشد

آقای فاضل لنکرانی :

برای معالجه و درمان مانعی ندارد و اگر چه در مان ، انحصار بانها نداشته
باشد بشرط اینکه زمینه اعتیاد فراهم نشود.

در معالجه و درمان مانعی ندارد و اگر چه در مان انحصار بانها

نداشته باشد بشرط اینکه زمینه اعتیاد فراهم نشود

آقای مکارم شیرازی :

در صورت انحصار مجاز است.

در صورت انحصار مجاز است

آقای محمد هادی معرفت :

برخی از مواد مخدر از قبیل تریاک خود یکی از داروهای مؤثر در معالجه بسیاری از امراض بشمار میرود و مصرف آن در ترکیب داروهای مربوطه بطور مطلق بلا مانع است، البته مصرف آن بطور فردی و شخصی در صورت عدم انحصار خالی از اشکال نیست زیرا اعتیاد به آن احتمال میرود.

برخی از مواد مخدر از قبیل تریاک خود یکی از داروهای مؤثر در معالجه بسیاری از امراض بشمار میرود و مصرف آن در ترکیب داروهای مربوطه بطور مطلق بلا مانع است. البته مصرف آن بطور فردی و شخصی در صورت عدم انحصار خالی از اشکال نیست. زیرا اعتیاد به آن احتمال میرود.
 تم - محمد هادی معرفت

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

در صورت انحصار با تجویز دکتر متخصص و اطمینان به تشخیص او.

در صورت انحصار با تجویز دکتر متخصص و اطمینان تشخیص او
آقای حسین مظاهری :

در صورت انحصار اشکال ندارد.

در صورت انحصار اشکال ندارد

■ سؤال ۳: زراعت و کشت و پرورش گیاهانی از قبیل خشخاش، شاهدانه هندی، کوکا و ... (که تریاک، هروئین، مرفین، حشیش، کوکائین از آنها گرفته می‌شود) چه حکمی دارد؟

حضرات آیات عظام:

آقای محمد علی اراکی:

طبق مقررات باید عمل نماند.

طبق مقررات باید عمل نماند

آقای سید علی خامنه‌ای:

اگر برای استفاده‌های طبّی حلال باشد، مانع ندارد.

اگر برای استفاده‌های طبّی حلال باشد مانع ندارد

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره):

اگر منافع محلّ معتدّ به، داشته باشد مانع ندارد ولی بر خلاف مقررات عمل نشود.

اگر منافع محلّ معتدّ به داشته باشد مانع ندارد ولی برخلاف مقررات عمل شود والله العالم

آقای میرزا هاشم آملی (ره):

کشت و فروش مواد مذکور برای مصرف داروسازی حلال و برای مصرف معتادین و اشاعه اعتیاد چون موجب فساد اجتماع و پیرهم زدن نظام مسلمین

می شود حرام است.

گفتند فروش مواد مذکور برادر معترف دارو سازی حلال و برابر معترف معقودین
اشاعه اعتیاد چون سبب فساد اشیاع و برغم زدن نظام مسیحی می شود حرام است.

در معنای آمل

آقای احمد آذری قمی :

اگر بقصد گرفتن امور فوق یا فروش به کسی که این مواد را میگیرند، باشد،
حرامست و الا حلالست گرچه بدانند اجمالاً یا تفصیلاً بدست کسی میافتد که امور

فوق را میگیرد. اگر بقصد گرفتن امور فوق یا فروش بکسی که این مواد

را میگیرند باشد حرامست و الا حلالست گرچه بدانند اجمالاً

یا تفصیلاً بدست کسی بیفتد که امور فوق را میگیرد و اگر در حق

آقای میرزا جواد تبریزی :

چنانچه امور مزبوره اشاعه و تکثیر فساد و اعتیاد با استعمال مخدره در
جامعه شود اشکال دارد.

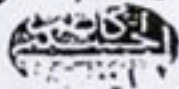
جناب آقا میرزا جواد تبریزی
فساد و اعتیاد با استعمال مخدره در جامعه
اشکال دارد و الا حلالست

آقای سید کاظم حائری :

جهت استفاده صحیح و تحت کنترل جایز و جهت استفاده های ناصحیح
حرام است. جهت استفاده صحیح و تحت کنترل جایز و جهت

استفاده های ناصحیح حرام است

سید کاظم حائری

آقای حسین راستی کاشانی :

در صورتیکه منافع گیاهان مذکوره، منحصر در حرام باشد و یا زراعت آنها بقصد استفاده در امر حرام باشد، جایز نیست.

در صورتیکه منافع گیاهان مذکوره منحصر در حرام باشد و یا زراعت آنها بقصد استفاده در امر حرام باشد جایز نیست

آقای جعفر سبحانی :

زراعت و کشت اینها حرام مگر اینکه زیر نظر حکومت اسلامی، بخشی به این کار اختصاص یابد تا در مورد معالجه استفاده شود.

زراعت و کشت اینها حرام مگر اینکه زیر نظر حکومت اسلامی، بخشی به این کار اختصاص یابد تا در مورد معالجه استفاده شود

آقای سید حسین شمس :

در صورتی که شییء گرفته شده، منافع محلله نداشته باشد و یا اگر داشته، خارجاً بکار برده نمی شود و یا اگر بکار برده شود بسنیار نادر و بیشتر در منافع محرمه بکار برده می شود، جایز نیست؛ خصوصاً موجب فساد افراد جامعه است. در صورتیکه منافع محلله نداشته باشد و یا اگر داشته

خارجاً بکار برده نمی شود و یا اگر بکار برده شود بسنیار نادر و بیشتر در منافع محرمه بکار برده می شود جایز نیست خصوصاً موجب فساد افراد جامعه است

آقای یوسف صانعی :

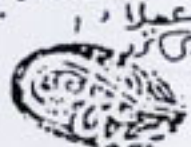
تمام تغلیب و قلبها و کارهای مزبوط باین گونه اشیاء که فائده متعارف و معمول آن تهیه مواد مخدّره است چون منشاء شیوع معصیت و باعث ضرر و زیان بدنی و روحی و اقتصادی جامعه می گردد حرام و معصیت می باشد.

تمام تغلیب و قلبها و کارهای مزبوط باین گونه اشیاء که فائده متعارف و معمول آن تهیه مواد مخدّره است چون منشاء شیوع معصیت و باعث ضرر و زیان بدنی و روحی و اقتصادی جامعه می گردد حرام و معصیت می باشد.

آقای سید محمد علی علوی گرگانی :

حکم این مسئله بستگی دارد به تعیین جهت فوق در صورتی که شبینی مورد نظر دارای نفع قابل توجهی نزد عقلاء داشته باشد.

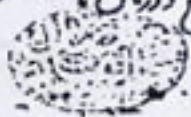
حکم این مسئله بستگی دارد به تعیین جهت فوق

آقای محمد فاضل لنکرانی :

اگر بمنظور استفاده صحیح و درمان باشد مانعی ندارد.

اگر بمنظور استفاده صحیح و درمان باشد مانعی ندارد

آقای ناصر مکارم شیرازی :

اگر برای مصارف طبّی و تحت کنترل باشد حلال و اگر برای مصارف محرّمه باشد حرام است. اگر برای مصارف طبّی و تحت کنترل باشد

حلال و اگر برای مصارف محرّمه باشد حرام است

آقای محمد هادی معرفت :

آنچه بعنوان به مصرف دارونی از کانالهای رسمی مربوط می شود ، بلامانع است و یکی از نیازهای جامعه و کشور بشمار می رود.

انجمن میزان پهنه دارنی از کانال رسمی مربوط نموند
بدانغ است و یکی از نیازهای جامعه و کشور بشمار می رود

مهم - مهر انجمن

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

اگر مصرف ، منحصر به مواد مخدر باشد آنها از طریق حرام ، حرام است و جایز نیست.

از مصرف مخدر مراد مخدر باشد آنها از طریق حرام است و جایز نیست

آقای حسین مظاهری :

حرام است.

حرام است

■ سؤال ۴ : حکم خرید و فروش و یا هر نوع استفاده دیگر مثل حمل

و نقل ، نگهداری و قاچاق مواد مخدر چیست؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

نباید چنین کاری در ترکب شود

نباید چنین کارهایی مرتکب شود.

آقای سید علی خامنه‌ای :

اگر برای استفاده‌های مضرت‌بخش و حرام باشد جایز نیست.

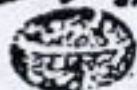
اگر برای استفاده‌های مضرت‌بخش و حرام باشد جایز نیست

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

مجوز شرعی ندارد در عالم

مجوز شرعی ندارد.

میرزا محمد تقی

آقای میرزا هاشم آملی (ره) :

حکم مسأله همان است که در جواب مسأله ۳ آمده است.

حکم مسأله همان است که در

جواب مسأله ۳ آمده است

المعتمد علی

آقای احمد آذری قمی :

حرامست مگر برای استفاده‌ی جائز و بقصد آن باشد.

حرامست مگر برای استفاده‌ی جائز و بقصد آن باشد

احمد آذری قمی

۷۱/۹/۱۰

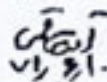
آقای میرزا جواد تبریزی :

حکم از جواب مسأله ۳ ظاهر میشود.

حکم از جواب مسأله ۳ ظاهر میشود
والله اعلم

آقای احمد آذری قمی :

صورت‌های گوناگون بدلیل ضرر قطعی به سلامت استعمال کننده و اسکار
و مست کنندگی قطعی بعضی از آنها و مفسده اجتماعی آنها در صورت اعتیاد
حرام است. صورت‌های گوناگون بدلیل ضرر قطعی به سلامت استعمال کننده و اسکار

بعضی از آنها و مفسده اجتماعی آنها در صورت اعتیاد حرام است.

آقای میرزا جواد تبریزی :

اعتیاد به مواد مخدره مزبوره که نوعاً آفت اجتماعی دارند جایز نیست.
اعتیاد براد مخدره مزبوره که نوعاً آفت اجتماعی در خود جایز نیست در اسلام

آقای سید کاظم حائری :

بهر صورت که باشد حرام است.

لهر صورت که باشد حرام است.

سید کاظم حائری

آقای حسین راستی کاشانی :

هر روئین و هر چیزی که مست کننده باشد حرام است و فرقی بین صور
مختلفه استعمال آن نیست.

هر روئین و هر چیزی که مست کننده باشد حرام است

و فرقی بین صور مختلفه استعمال آن نیست

آقای یوسف صانعی :

پاسخ آن از پاسخ ۳ معلومست.

پاسخ آن از پاسخ ۴ معلوم است
۷۱،۷۷

آقای سید محمد علی علوی گرگانی :

البته حکم این مورد مشابه حکم پرش سوم است. زیرا که این نوع از موضوعات از قبیل توابع است از نظر احکام.

بسته حکم این مورد است. حکم پرش سوم پذیرا در این نوع از موضوعات از قبیل توابع است. نظر حکام

آقای محمد فاضل لنکرانی :

قاچاق مطلقاً جایز نیست و خرید و فروش بمنظور فوق اشکال ندارد.

قاچاق مطلقاً جایز نیست و خرید و فروش بمنظور فوق اشکال ندارد

آقای ناصر مکارم شیرازی :

حرام است.

حرام است

آقای محمد هادی معرفت :

اقدامات شخصی بدور از نظارت رسمی دولت عاقله اسلامی چون

برخلاف مصالح امت است ممنوع و از نظر قانون انتظامات اسلامی جرم بشمار
می‌آید.

اعلام شخصی بعد از نظارت رسمی دولت صادره است
چون بر ضد مصالح امت است ممنوع و از نظر قانون
انتظامات اسبوس جرم بشمار می‌آید.

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

عیناً حکم مسئله ۳ را دارد.

عیناً حکم سوره ای ۲ را دارد

آقای حسین مظاهری :

حرام است.

حرمان است

■ سؤال ۵ : درست کردن و به عمل آوردن مواد مخدر اعم از مواد طبیعی

(مثل مرفین ، هروئین ، حبشیش ، ماری جوانا) و مواد صنعتی (مثل ال ایس دی ،
پروزاک و ...) چه حکمی دارد؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

(بدون پاسخ است).

آقای سید علی خامنه‌ای :

اگر برای خصوص استفاده‌های طبی و دارونی مجاز باشد اشکال ندارد و گرنه جایز نیست. اگر برای خصوص استفاده‌های طبی و دارونی مجاز باشد

اشکال ندارد و گرنه جایز نیست.

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

اگر فایده حلال معتد به ، ندارد جایز نیست والله العالم.

اگر فایده حلال معتد به ندارد جایز نیست والله العالم.

آقای میرزا هاشم آملی (ره) :

فقط ساختن جهت دارو و مداوا جایز است.

فقط سخن هست در مداوا

جایز است.

آقای میرزا هاشم آملی

آقای احمد آذری قمی :

اگر برای استفاده جایز باشد ، مانعی ندارد والا حرامست ، چه طبیعی و چه

صنعتی .

اگر برای استفاده جایز باشد مانعی ندارد والا

حرامست چه طبیعی و چه صنعتی هر دو احد آذری قمی
۱۳۸۰

آقای میرزا جواد تبریزی :

جواب این مسأله نیز در جواب مسأله ۳ معلوم میشود.

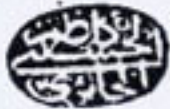
در این سال نیز جواب ۳
معلوم میشود و الله اعلم

آقای سید کاظم حائری :

جهت مصارف طبی منحصر و تحت کنترل حلال و در غیر این صورت حرام

است. جهت مصارف طبی منحصر و تحت کنترل حلال

و در غیر این صورت حرام است ۱۹۰/۷/۲ بسمه کاظم حائری

آقای حسین راسنی کاشانی :

تهیه و بعمل آوردن امور مذکور حرام است و فرقی بین تهیه آنها از مواد

طبیعی و صنعتی نیست.

تهیه و بعمل آوردن امور مذکور حرام است و فرقی
بین تهیه آنها از مواد طبیعی و صنعتی نیست

آقای جعفر سبحانی :

صنعت این نوع امور که مایه تباهی زندگی فرد و جامعه است حرام است

صورت ضرورت برای معالجه مستثنی است.

صنعت این نوع امور که مایه تباهی زندگی فرد و جامعه است حرام است
صورت ضرورت برای معالجه مستثنی است

آقای سید حسین شمس :

حکم این مسأله از جواب سؤال سوم استفاده می شود.

حکم این مسأله از جواب سؤال سوم استفاده می شود

سید حسین شمس

آقای یوسف صانعی :

از پاسخ ۳ معلوم است. از پاسخ ۴ معلوم است ۷۱/۷/۲

آقای سید محمد علی علوی گرگانی :

صحت و سقم و جواز آن بستگی به جهت مورد استعمال دارد چنانچه در مواردی بخواهد بکار برود که موجب فساد در جامعه یا اضرار بشخص یا اشخاصی قرار گیرد مسلم قبیح و حرام است در غیر اینصورت اشکالی ندارد.

صحت و سقم و جواز بستگی به جهت مورد استعمال دارد چنانچه در مواردی بخواهد بکار برود که موجب فساد در جامعه یا اضرار بشخص یا اشخاصی قرار گیرد مسلم قبیح و حرام است در غیر اینصورت اشکالی ندارد.

آقای محمد فاضل لنکرانی :

حکم این دو مسئله از مسائل سابقه روشن شد.

حکم این دو مسئله از مسائل سابقه روشن شد

آقای ناصر مکارم شیرازی :

حرام است مگر در موارد مربوط به مصارف طبی تحت کنترل.

حرام است مگر در موارد مربوط به مصارف طبی تحت کنترل

آقای محمد هادی معرفت :

جواب این پرسش در جواب پرسش پیش ارائه گردید.

جواب این پرسش (۵) در جواب پرسش پیش (۴) ارائه گردید.

م - محمد هادی معرفت

آقای مسد عبدالکریم موسوی اردبیلی :

در صورت عدم مصارف دیگر همه اینها حرام است.

در صورت عدم مصارف دیگر همه اینها حرام است

حرام است

آقای حسین مظاهری :

حرام است.

■ سؤال ۶ : حکم زراعت ، خرید و فروش ، ساختن و درست کردن مواد

مخدر به جهت کاربردهای پزشکی و درمانی چیست؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

طبق مقررات باید عمل کنند.

طبق مقررات باید عمل کنند

آقای سید علی خامنه‌ای :

اگر برای فقط استفاده دارونی و درمانی باشد و یا برای سایر استفاده‌های

مشروع، اشکال ندارد.

اگر برای فقط استفاده دارونی و درمانی باشد و یا برای سایر استفاده‌های

مشروع اشکال ندارد

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

برای مورد ضرورت مانع ندارد البته طبق مقررات.

مورد برای ضرورت مانع ندارد البته طبق مقررات جلال‌العالم

آقای میرزا هاشم آملی (ره) :

فقط جهت کاربردهای پزشکی مانعی ندارد در صورتیکه داروی دیگری

این کاربرد را نداشته باشد.

فقط جهت کاربردهای پزشکی مانعی ندارد در صورتیکه

داروی دیگری این کاربرد را نداشته باشد

در صورتیکه

آقای احمد آذری قمی :

مانعی ندارد.

لقد ادرسی قمی
۷۱۹/۱۷۱

مانعی ندارد

آقای میرزا جواد تبریزی :

چنانچه طوری انجام شود که نوعاً در کاربردهای پزشکی و درمانی صرف

شود مانعی ندارد.

فناپذیر طوری انجام شود
که زمان در کاربردهای پزشکی و درمانی
مزبور مانعی ندارد و در این

آقای سید کاظم حائری :

در صورت انحصار درمان و تحت کنترل حلال است و در غیر این صورت

حرام است.

در صورت انحصار ^{درمان} و تحت کنترل حلال است و در غیر این صورت حرام است

۱۹/۷/۷۲ . سید کاظم حائری .

آقای حسین راستی کاشانی :

با جلوگیری از سوء استفاده مانع ندارد.

با جلوگیری از سوء استفاده مانع ندارد

آقای جعفر سبحانی :

زراعت برای چنین اغراض زیر نظر حکومت اسلامی مانعی ندارد.

زراعت برای چنین اغراض زیر نظر حکومت اسلامی مانعی ندارد

آقای سید حسین شمس :

در صورتیکه این امور فقط در موارد جواز استعمال درمانی و پزشکی قرار

گیرند جائز است همانطور که در سوال دوم گذشت.

در صورتیکه این امور فقط در موارد جواز استعمال درمانی و پزشکی قرار گیرند
جائز است همانطور که در سوال دوم گذشت. سید حسین شمس
آقای یوسف صانعی :

مانعی ندارد. مالی ندارد

آقای سید محمد علی علوی مگرگانی :

حکم این مسئله که مجموعه سوالهای ۳ و ۴ و ۵ است از آنها روشن

خواهد شد.

حکم این مسئله که مجموعه سوالهای ۳ و ۴ و ۵ است از آنها روشن خواهد شد
آقای محمد فاضل لنکرانی :

حکم این دو مسئله (۵ و ۶) از مسائل سابقه روشن شد.

حکم این دو مسئله از مسائل سابقه روشن شد

آقای ناصر مکارم شیرازی :

با شرایطی که ذکر شد مجاز است.

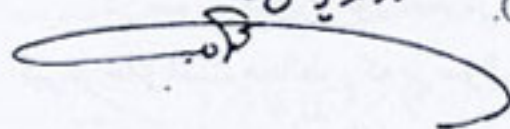
با شرایطی که ذکر شد مجاز است

آقای محمد هادی معرفت :

تکرار دو پرسش فوق است (۴ و ۵).

تکرار دو پرسش فوق است

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

در صورتیکه منافعی قطعی باشد و چیز دیگری کاربرد او را نداشته باشد و تحت کنترل شدید باشد و سوء استفاده از عنوان او نشود بمقدار رفع نیاز اشکالی ندارد.

در صورتیکه منافعی قطعی باشد و چیزی دیگری کاربرد او را نداشته باشد و تحت کنترل شدید باشد و سوء استفاده از عنوان او نشود بمقدار رفع نیاز اشکالی ندارد.

آقای حسین مظاهری :

اشکال ندارد.

اشکال ندارد

■ سؤال ۷: حکم چیزی که در جامعه مفسده به بار می آورد یا باعث

اختلال نظام اجتماعی می شود چیست؟

حضرات آیات عظام :

آقای محمد علی اراکی :

(بدون پاسخ است).

آقای سید علی خامنه‌ای :

اگر محرز باشد که مفسده انگیز و موجب اختلال نظام است جایز نیست.

اگر محرز باشد که مفسد انگیز و موجب اختلال نظام است جایز نیست

آقای سید محمد رضا گلپایگانی (ره) :

موارد مختلف است و هر موردی حکم مخصوص دارد.

موارد مختلف است و هر موردی حکم مخصوص دارد.

۳ ربیع الاول ۱۴۱۳

وزیر امور و اطلاعات

آقای میرزا هاشم آملی (ره) :

اگر محرز باشد چیزی در جامعه مفسده و اختلال نظام ایجاد می‌کند جایز

نیست.

اگر محرز باشد چیزی در جامعه مفسد

و اختلال نظام ایجاد می‌کند جایز نیست

آقای احمد آذری قمی :

بنظر حقیر مجازات مفسد فی الارض ، همان مجازات محارب است .
کسی که سلب امنیت اجتماعی و تخریب حرث و نسل را سبب شود ، مفسد فی
الارض است .

منظر حصر مجازات مفسد فی الارض همان مجازات
محارب است کسی که سلب امنیت اجتماعی و تخریب
حرث و نسل را سبب شود مفسد فی الارض است

حوزه اهدای آذری قمی
۷۱/۹۱۰

آقای میرزا جواد تبریزی :

چنانچه مفسده طوری باشد که محرز باشد شارع راضی به اشاعه و نشر آن
فساد در جامعه نیست حکم بعدم جواز می شود .

فایده معنده نظری
باشد که محرز باشد شارع راضی
باشد و نشر آن فساد در جامعه نیست

حکم بعدم جواز می شود و اولیای جواد تبریزی

آقای سید کاظم حائری :

حرام است . حرام است ۷۲/۷/۱۹ سید کاظم حائری

آقای حسین راستی کاشانی :
هر عملی که سبب اختلال نظام اجتماعی شود حرام است.

هر عملی که سبب اختلال نظام اجتماعی
شود حرام است

آقای جعفر سبحانی :

حرام است. حرام است جمع سبحانی ۷۱/۵/۴

آقای سید حسین شمس :

با فرض مذکور در سؤال بدون تردید حرام است.

با فرض مذکور در سؤال بدون تردید حرام است
سید حسین

آقای یوسف صانعی :

حرام است و حرمتش قطع نظر از عظم و کبرش جزء بدیهیات و ضروریات
اسلام است و عقل و نقل بر لزوم ترکش متفقند و هر امریکه احتمال انجرار باختلال
نظام را بیاورد، محرم و باید جلوگیری شود.

حرام است و حرمتش قطع نظر از عظم و کبرش جزء بدیهیات و ضروریات اسلام
است و عقل و نقل بر لزوم ترکش متفقند و هر امریکه احتمال انجرار باختلال نظام را
بیاورد محرم و باید جلوگیری شود ۷۱/۵/۴

آقای سید محمد علی علوی گرگانی :

حکم این مسئله روشن و میرهن است که هر چیزی احراز شود که دارای چنین خصوصیت است ارتکاب وانجامش قبیح و حرام است.

علم این مسئله روشن و میرهن است که هر چیزی که احراز شود که دارای چنین خصوصیت است ارتکاب و انجامش قبیح و حرام است.

آقای محمد فاضل لنکرانی :

جائز نیست.

آقای ناصر مکارم شیرازی :

حرام است.

حرام است

ناصر مکارم شیرازی
۲۲/۵/۷۱

آقای محمد هادی معرفت :

هر چه از نظر مسئولین آگاه موجب اختلال نظام باشد یا سلامت جامعه را تهدید کند، لازم است از آن جلوگیری بعمل آید.

هر چه از نظر مسئولین آگاه موجب اختلال نظام باشد یا سلامت جامعه را تهدید کند لازم است از آن جلوگیری بعمل آید.

محمد هادی معرفت

آقای سید عبدالکریم موسوی اردبیلی :

حکم مفسد در اسلام روشن است که حکم کافر محارب است ولی این حکم در فساد مطلق نیست و الا پای همه با اکثریت را میگیرد این حکم مخصوص موارد خاص و روشنی است که فساد خیلی بالا باشد و هم چنین است عنوان

اختلال نظام. حکم مفسد در اسلام روشن است و حکم کافر محارب است ولی این

حکم در فساد مطلق نیست و الا پای همه با اکثریت را میگیرد این حکم مخصوص موارد خاص و روشنی است که فساد خیلی بالا باشد و هم چنین است عنوان اختلال نظام

عبدکریم موسوی اردبیلی
۲۲ شهریور ۱۳۷۱

آقای حسین مظاهری :

حرام است.

حرام است

ماخذ:

مواد مخدر

در منابع فقهی و فتاوای
مراجع تقلید عظام

دکتر علی اکبر باصری